

UCHWAŁA NR XXX/357/2021
RADY MIASTA BOLESŁAWIEC

z dnia 26 maja 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej
Bolesławiec na lata 2021 – 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) i art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159) Rada Miasta Bolesławiec uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bolesławiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta

Józef Pokładek

**PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
W GMINIE MIEJSKIEJ BOLESŁAWIEC
NA LATA 2021 – 2023**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu,
kwiecień 2021 r.

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	Str. 3
II.	DIAGNOZA SPOŁECZNA	Str. 4
III.	ADRESACI PROGRAMU	Str. 18
IV.	ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA	Str. 18
V.	CELE GŁÓWNE I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	Str. 18
VI.	HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU	Str. 20
VII.	MONITORING I EWALUACJA	Str. 25

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2021 poz. 159) obowiązującą od stycznia 2012 r. każda gmina ma obowiązek opracowania i realizacji **3-letnich gminnych programów wspierania rodziny**. Ustawodawca założył również, iż programy te powinny być ukierunkowane przede wszystkim na rozwiązywanie problemów:

- a) małoletnich matek,
- b) rodzin niepełnych,
- c) rodzin wielodzietnych,
- d) rodzin wychowujących dzieci w wieku 0-6 lat,
- e) rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania,
- f) rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (np. dzieci chore, niepełnosprawne, nadpobudliwe, z zaburzeniami zachowania),
- g) rodzin w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców (konflikty małżonków, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo).

Jednocześnie przyjęto, że:

- a)** praca z dzieckiem pozbawionym prawidłowej opieki ze strony rodziny powinna być elementem szerszego programu wspierania rodzin w środowisku lokalnym,
- b)** główny akcent w pracy z rodziną powinien być nałożony na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej, której konsekwencją jest zabieranie dziecka z domu,
- c)** praca socjalna z rodzicami biologicznymi dziecka powinna być prowadzona także po zabraniu dziecka z domu, żeby zwiększyć jego szanse powrotu do rodziny naturalnej,
- d)** umieszczenie dziecka pozbawionego całkowicie lub częściowo opieki rodziców w placówce opiekuńczo-wychowawczej może nastąpić dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy rodzinie

naturalnej oraz w przypadku braku możliwości zapewnienia temu dziecku opieki w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca między podmiotami świadczącymi pomoc rodzinie: Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, placówkami systemu oświaty: szkołami i przedszkolami, Sądem Rodzinnym, kuratorami, Policją, organizacjami pozarządowymi, służbą zdrowia, itd.

Program Wspierania Rodziny wpisuje się w cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2016 - 2025 r. przyjętej Uchwałą Rady Miasta Bolesławiec nr XIX/250/2016 z dnia 23 marca 2016 r.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu objął pomocą społeczną (niezależnie od formy, rodzaju i źródła finansowania) **872 rodziny** liczące razem 1374 osoby. Dla porównania w 2014 r. liczby te były zdecydowanie wyższe, bowiem ze wsparcia pomocy społecznej skorzystało wtedy **1.157 rodzin** z Bolesławca liczących razem 2.194 osób, co stanowiło wtedy prawie 6 % ogólnej liczby mieszkańców naszego miasta.

Polityka władz miasta od lat promująca tworzenie sprzyjających warunków dla potencjalnych inwestorów i pracodawców daje wymierne efekty w postaci niskiego bezrobocia w Bolesławcu, co w konsekwencji prowadzi do zmniejszania się liczby rodzin i osób korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i tym samym zmniejszeniem kwoty wydatków na te świadczenia.

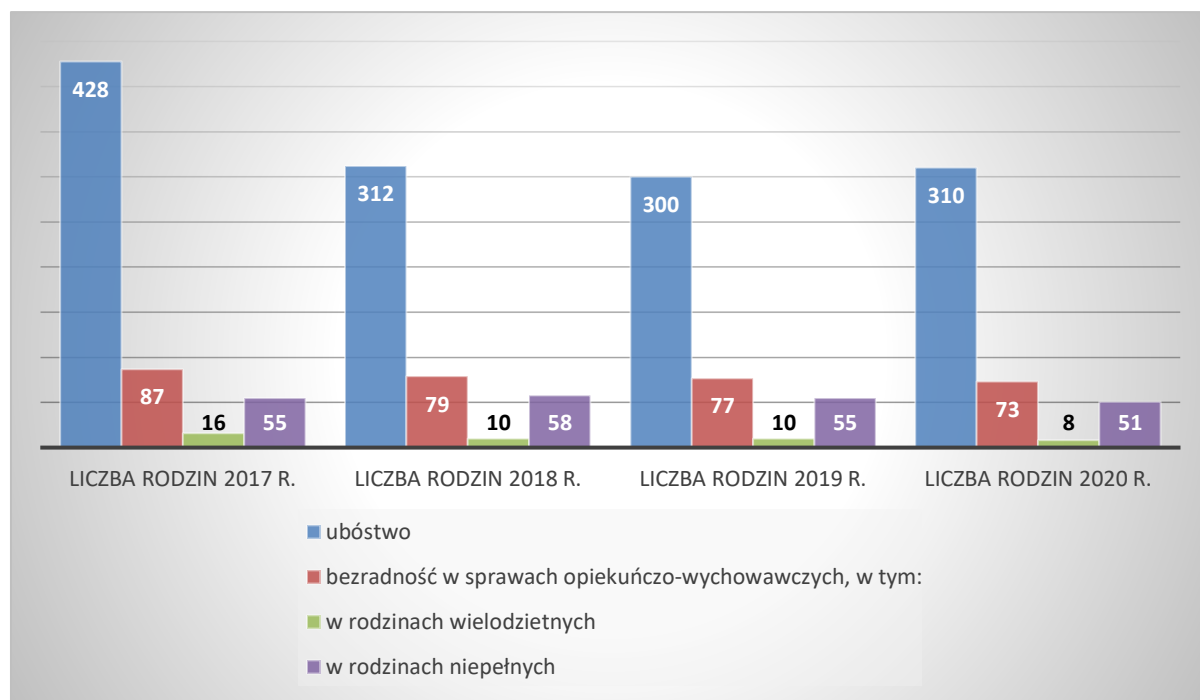
Ponadto pod względem finansowym zdecydowanie lepsze funkcjonowanie rodzin z dziećmi w całym kraju wynika z polityki społecznej państwa bogatej w realizację wielu ustaw uprawniających rodziny do świadczeń pieniężnych, jak np. świadczenia wychowawcze 500+, „Dobry start” – 300+, itp. W 2020 r. z wypłaty świadczeń wychowawczych w wys.

500 zł miesięcznie w samym Bolesławcu skorzystało **6054 dzieci**, a wydatki na ten cel wyniosły aż **34.330.547 zł** (bez kosztów obsługi).

Dlatego m.in. wśród rodzin, które w 2020 r. skorzystały ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej tylko **14,5%** stanowiły **rodziny z dziećmi, tj. 127 rodzin** liczących razem 453 osoby. Dla porównania 5 lat wcześniej w 2017 r. liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej wynosiła 172 i stanowiła 38% ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną.

Ponad połowa z nich, bo **73 rodziny**, jako główny powód swojej trudnej sytuacji życiowej podało *bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego*, w tym **rodzin niepełnych** było **51**, a **rodzin wielodzietnych 8**.

Wykres 1: *Ogółem liczba rodzin objętych pomocą z tyt. ubóstwa, w tym z bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego z wyszczególnieniem rodzin wielodzietnych i niepełnych w latach 2017- 2020*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Od 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu zatrudnia asystentów rodziny (na podstawie ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej). Asystenci rodziny pracują, towarzyszą i wspierają swoich podopiecznych na wielu płaszczyznach ich codziennego życia. Opracowują i realizują plan pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonują okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku. Do ich zadań należy udzielanie pomocy rodzinom w zakresie:

1. Prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:

- a) nauka gotowania,
- b) nauka sprzątanía, prasowania,
- c) racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi,
- d) obsługiwanie sprzętu AGD,
- e) właściwa opieka na zwierzętami domowymi,
- f) motywowanie do przeprowadzenia remontów,
- g) pozyskiwanie i przekazywanie klientom, m.in : mebli, sprzętu AGD,
- h) pozyskiwanie i przekazywanie podopiecznym odzieży i obuwia;

2. Rozwiązywania problemów socjalnych, m.in.:

- a) składanie wniosków do MZGM o przydział lokalu mieszkalnego, o poprawę warunków mieszkaniowych(naprawy, remonty w kompetencjach Administracji),
- b) pomoc w organizacji spłaty zadłużeń,
- c) pozyskiwanie sprzętu AGD, odzieży, obuwia, mebli od darczyńców, wózków, łóżeczek na bieżąco (m.in. ścisła współpraca z PCK);

3. Rozwiązywania problemów psychologicznych i zdrowotnych, m.in.:

- a) kierowanie rodzin do specjalistów i towarzyszenie podopiecznym (psycholog, psychiatra, psychoterapeuta i poradnie specjalistyczne),
- b) kształtowanie nawyków higieny osobistej i higieny snu,

- c) koordynowanie działań związanych z regularnymi szczepieniami dzieci, bilansami,
- d) wskazywanie właściwych nawyków żywieniowych,
- e) zwracanie uwagi rodzicom na ubiór dzieci adekwatny do pory roku;

4. Rozwiązywanie problemów wychowawczych z dziećmi:

- a) kontakty ze szkołami, przedszkolami, pedagogami, poszczególnymi wychowawcami, nauczycielami, psychologami szkolnymi,
- b) kontakt z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi wg potrzeb (m. in. :MOS, MOW, Ognisko Wychowawcze),
- c) rozszerzanie kompetencji rodzicielskich, w tym wskazywanie właściwych metod wychowawczych,
- d) pedagogizacja i poradnictwo wychowawcze,
- e) indywidualne konsultacje wychowawcze z rodzicami (w tym udostępnianie literatury fachowej dot. poszczególnych etapów życia dziecka),
- f) współpraca z PCPR w ramach projektu „Centrum Wsparcia Rodziny w Powiecie Bolesławieckim, treningi kompetencji rodzicielskich, społecznych i relacji partnerskich,
- g) udział w Zespole Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka na terenie placówek opiekuńczo -wychowawczych,
- h) podejmowanie działań w kierunku powrotu dzieci do domu rodzinnego,
- i) ścisła współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną (składanie wniosków, monitorowanie terminów badań, analiza z rodzicami uzyskanych opinii oraz wprowadzanie zaleceń psychologiczno-pedagogicznych),
- j) współpraca z Sądem Rejonowym w Bolesławcu (m.in. kuratorami sądowymi),
- k) pomoc w rekrutacji elektronicznej do przedszkoli i szkół,
- l) rozmowy z młodzieżą dot. dalszego etapu kształcenia i wyboru szkoły,
- m)pozyskiwanie i udostępnianie gier, zabawek edukacyjnych, puzzli,

- n) prowadzenie zabaw stymulujących rozwój dziecka w środowisku, włączanie w wyżej wymienione działania rodziców,
- o) pomoc w organizowaniu czasu wolnego dla dzieci, poszukiwanie ich zainteresowań(MDK, BOK MCC, TOP, świetlice szkolne),
- p) pomoc w organizacji wypoczynku letniego i zimowego(kolonie, półkolonie, zimowiska), odwożenie i przywożenie do miejsca zbiórki,
- q) organizowanie pomocy edukacyjnej, korepetycji,
- r) towarzyszenie rodzicom podczas zebrań rodziców w szkołach oraz w czasie konsultacji indywidualnych z poszczególnymi nauczycielami przedmiotów,
- s) konsultacje z wychowawcami placówek przedszkolnych dotyczące funkcjonowania dziecka w grupie rówieśników oraz jego rozwoju psychofizycznego;

5. Wspieranie aktywności społecznej rodzin:

- a) praca nad wykorzystaniem świadczeń wychowawczych zgodnie z ich przeznaczeniem (wspólne wyjazdy rodzinne),
- b) mobilizowanie podopiecznych do zakładania Kart Dużej Rodziny oraz Bolesławieckiej Karty Dużej Rodziny, Bolesławieckiej Karty Mieszkańca,
- c) motywowanie i towarzyszenie podczas festynów szkolnych, przedszkolnych, miejskich,
- d) proponowanie(koordinowanie) rodzicom udziału dzieci w imprezach (np. zabawa karnawałowa, Opłatek dla Niepełnosprawnych, zabawa dla dzieci niepełnosprawnych, Gwiazdkowa Niespodzianka);

6. Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych

- a) motywowanie do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- b) pomoc w pozyskiwaniu potencjalnych ofert pracy dla podopiecznych,
- c) pomoc w tworzeniu aplikacji(CV),
- d) przygotowywanie klientów do rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcą,
- e) mobilizowanie do podjęcia zatrudnienia, szkoleń, kursów kwalifikacyjnych;

7. Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin:

- a) pisanie wniosków wraz z pracownikiem socjalnym do Sądu, Prokuratury o wgląd w sytuację rodzinną dzieci,
- b) pomoc klientom w formułowaniu wniosków, pism do różnorodnych instytucji,
- c) zeznawanie w Sądzie Rodzinnym, na Policji w sprawach dot. podopiecznych,
- d) zgłaszanie zdarzeń przemocy w rodzinach,
- e) współpraca z dzielnicowymi KPP;

8. W ramach „Ustawy za życiem”:

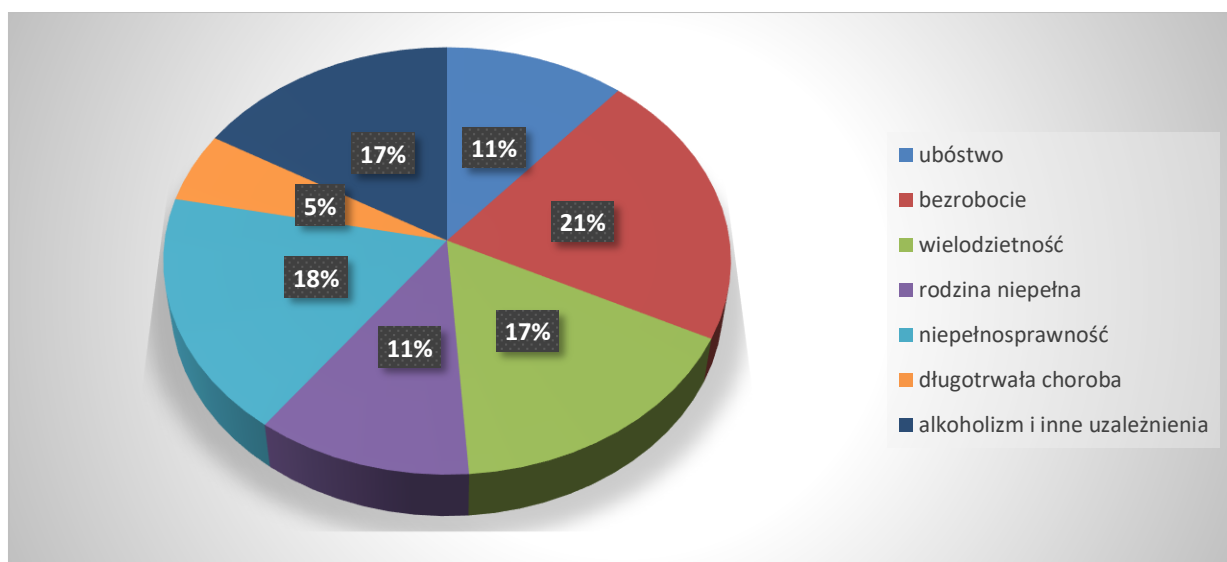
- a) tworzenie katalogu przychodni zdrowia na terenie miasta Bolesławiec (nawiązanie kontaktu z położnymi, pielęgniarkami środowiskowymi),
- b) stworzenie i kolportaż ulotek i plakatów przedstawiających zadania asystenta rodziny,
- c) wspieranie kobiety w ciąży i porożu (regularne wizyty lekarskie i badania wg zaleceń ginekologa, suplementacja, właściwa dieta, higieniczny tryb życia),
- d) informowanie o możliwości pozyskania należnych świadczeń (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, itp.), ścisła współpraca z Działem Centrum Świadczeń Rodzinie.

W okresie od 2018 r. do 2020 r. wsparciem objęto **56 rodzin**, liczących **142 dzieci**, w tym 6 rodzin zostało zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny na podstawie postanowienia Sądu Rodzinnego. Tabela poniżej przedstawia problemy zdiagnozowane w tych rodzinach, które były powodem zaburzeń w ich prawidłowym funkcjonowaniu:

<i>Liczba rodzin</i>	<i>Problemy rodzinne</i>
56	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego
15	Ubóstwo

28	Bezrobocie
22	Wielodzietność
15	Rodzina niepełna
24	Niepełnosprawność
7	Długotrwała choroba
22	Alkoholizm i inne uzależnienia
14	Przemoc w rodzinie

Wykres 2: Rodzaj problemów występujących w rodzinach z dziećmi współpracujących z asystentami rodzin w latach 2018-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS

Uwzględniając powyższe dane można wyliczyć, iż **średnio w każdej rodzinie** korzystającej ze wsparcia asystenta rodziny występuje co najmniej **2,6 problemów** wyżej wymienionych, których te rodziny nie są w stanie pokonać samodzielnie .

W omawianym okresie współpracę z asystentem zakończyło **30 rodzin**, w tym:

- 10 z uwagi na osiągnięcie pozytywnych wyników wspólnej pracy (17,9%),
- 4 rodziny zmieniły miejsce zamieszkania poza teren Bolesławca (7,1%),

- c) 1 rodzina z powodu zgonu,
- d) 14 rodzin nie wykazywało chęci współpracy z asystentem (25%).

Dla porównania w latach od 2015 r. do 2017 r. ze wsparcia asystentów rodziny skorzystało **79 rodzin**, a w nich **240 dzieci**. Z tego **26 rodzin** (czyli ok. 33%) **zakończyło współpracę z pozytywnymi wynikami**.

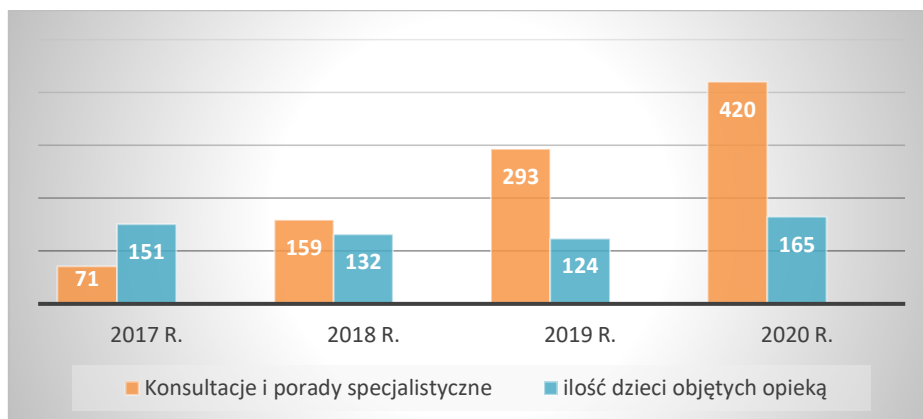
Na terenie naszego miasta funkcjonuje **Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna**, która diagnozuje, udziela porad i konsultacji oraz wspiera indywidualną pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci i młodzież z terenu Powiatu Bolesławieckiego. Na podstawie danych z Poradni ustalono liczbę udzielonych konsultacji i porad specjalistycznych oraz liczbę dzieci objętych opieką pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną:

- a) w 2017 r. - 71 konsultacji; 151 dzieci objętych opieką jw.,
- b) w 2018 r. – 159 konsultacji; 132 dzieci objętych opieką jw.,
- c) w 2019 r. - 293 konsultacji; 124 dzieci objętych opieką jw.,
- d) w 2020 r. – 420 konsultacji; 165 dzieci objętych opieką jw.

Dominujące problemy dzieci zgłaszających się do Poradni:

- a) trudności w nauce,
- b) wady wymowy,
- c) zaburzenia rozwoju małego dziecka wynikające z niepełnosprawności,
- d) zaburzenia zdrowia psychicznego: depresje, samookaleczenia, mutyzm, lęki,
- e) zaburzenia emocjonalne: odrzucenie przez grupę, rodziny niepełne, rozwody rodziców, konflikty w rodzinie, wyjazdy zarobkowe za granicę jednego z rodziców.

Wykres 3: Liczba udzielanych konsultacji i dzieci objętych opieką w latach 2017-2020:

Opracowanie własne

Z zestawienia powyżej widać wyraźnie znaczny wzrost liczby udzielanych konsultacji. Można przypuszczać, że w pewnym stopniu na te wyniki ma wpływ sytuacja zagrożenia stanem epidemiologicznym w związku z COVID-19 i ogłoszone obostrzenia ograniczające kontakty interpersonalne.

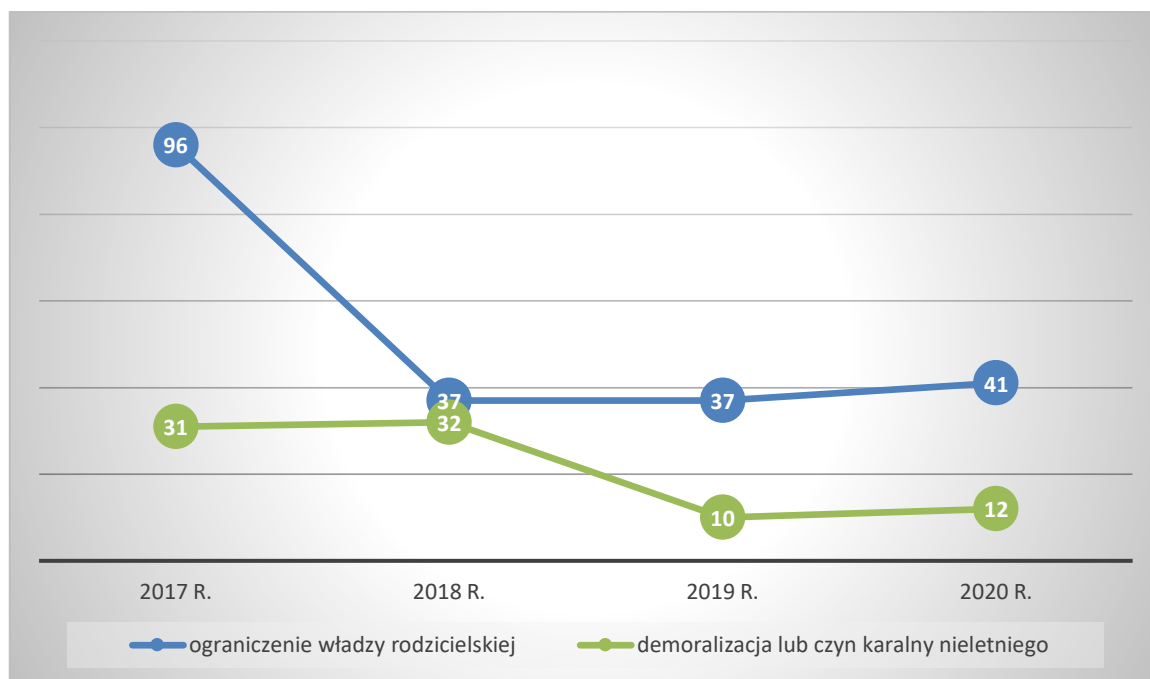
Z informacji uzyskanych z **Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego** w Bolesławcu wynika, że w latach od 2017 do 2020 liczba rodzin objętych postępowaniem wykonawczym polegającym na sprawowaniu nadzoru rodziny przez kuratora na terenie Bolesławca oraz powody tegoż nadzoru wynosiła:

- a) w 2017 r.: **127**, w tym 96 – ograniczenie władzy rodzicielskiej i 31 – demoralizacja lub czyn karalny,
- b) w 2018 r.: **69**, w tym 37 - ograniczenie władzy rodzicielskiej i 32 - demoralizacja lub czyn karalny,
- c) w 2019 r.: **47**, w tym 37 – ograniczenie władzy rodzicielskiej i 10 – demoralizacja lub czyn karalny
- d) w 2020 r.: **53**, w tym 41 – ograniczenie władzy rodzicielskiej i 12 – demoralizacja lub czyn karalny.

Z powyższego zestawienia widać jak w ostatnich 3 latach zmniejszyła się liczba nadzorów w stosunku do 2017 roku o ponad 50% - ze 127 do 53.

Przytoczone wyżej dane liczbowe z lat 2017-2020 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4: Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora z powodu ograniczenia władzy rodzicielskiej

Opracowanie własne

Do głównych przyczyn zastosowania nadzoru kuratora należą:

- a) tendencje rodziców do różnego rodzaju uzależnień,
- b) rażące zaniedbania opiekuńcze, zdrowotne i wychowawcze wobec dzieci,
- c) demoralizacja spowodowana nierealizacją obowiązku szkolnego,
- d) przejawy uzależnień od środków psychoaktywnych,
- e) różne formy agresji u nieletnich, czasami kwalifikowane jako czyny karalne.

Z kolei z danych pozyskanych z **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie** w Bolesławcu wynika, iż w mieście funkcjonuje **57 rodzin zastępczych**, w tym rodziny spokrewnione: 41, niezawodowe: 15, zawodowe: 1.

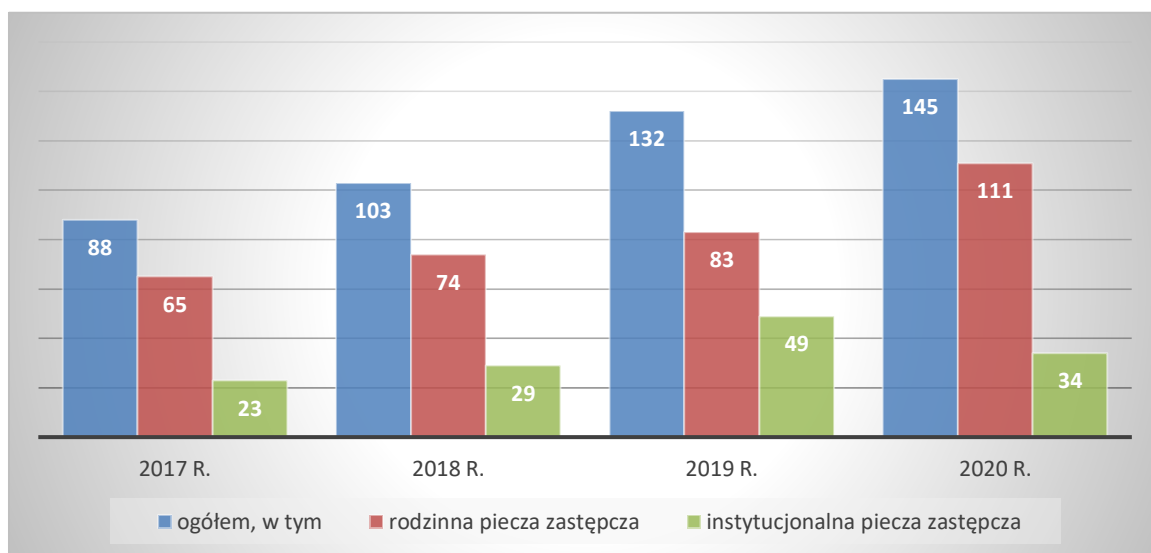
Wzrasta liczba dzieci z terenu miasta Bolesławiec przebywających w systemie pieczy zastępczej – w 2020 r. korzystało z niej **145 dzieci**, w tym:

- a) 70 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- b) 32 dzieci w rodzinach niezawodowych,
- c) 9 dzieci w rodzinach zawodowych,
- d) 34 dzieci w pieczy instytucjonalnej.

Dla porównania w pieczy zastępczej przebywało:

- a) w 2017 r. **88 dzieci**, w tym 65 w rodzinach zastępczych i 23 w instytucjach;
- b) w 2018 r. **103 dzieci**, w tym 74 w rodzinach zastępczych i 29 w instytucjach;
- c) w 2019 r. **132 dzieci**, w tym 83 w rodzinach zastępczych i 49 w instytucjach.

Wykres 5: Liczba dzieci z Bolesławca przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej oraz instytucjonalnej w latach: 2017 - 2020

Opracowanie własne

W Bolesławcu od stycznia 2019 r. funkcjonują dwie placówki typu Dom Dziecka (usytuowane w jednym budynku, z osobnym wejściem i odrębnym budżetem), prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Elżbietanek:

- 1) to placówka socjalizacyjna, w której maksymalnie może przebywać 14 dzieci,
- 2) to placówka rodzinna, w której może przebywać 8 dzieci, najczęściej dot. rodzeństwa i dzieci młodsze wiekiem.

W wyjątkowych sytuacjach za zgodą Wojewody liczba dzieci może być zwiększona. W latach 2018 – 2020 w placówkach tych przebywało:

- a) 2018 r. 21 dzieci – w tym 9 dzieci z Bolesławca;
- b) 2019 r. 37 dzieci – w tym 15 dzieci z Bolesławca;
- c) 2020 r. 37 dzieci – w tym 13 dzieci z Bolesławca.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w 2018 r. wynosił 3.500,64 zł. Natomiast po zmianach strukturalnych:

- a) w 2019 r. w placówce socjalizacyjnej: 3.013,42 zł, w placówce rodzinnej: 2.940,57 zł;
- b) w 2020 r. w placówce socjalizacyjnej: 3.156,66 zł, w placówce rodzinnej: 3.485,89 zł

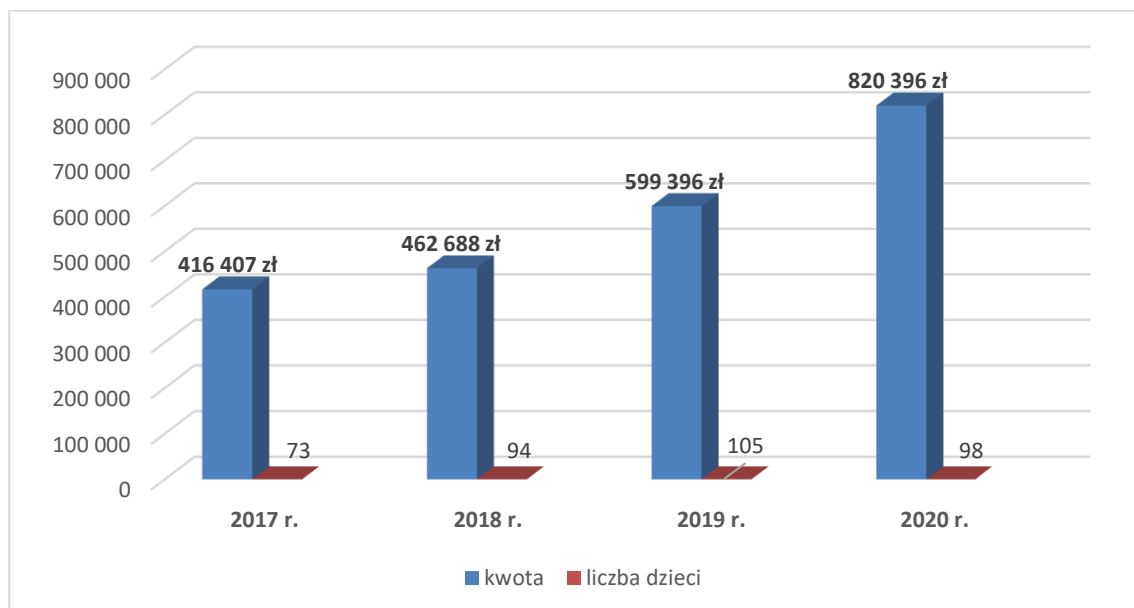
Stosownie do zapisu art. 191 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 2012 r. gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a) **10 %** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- b) **30%** na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) **50%** na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej .

Poniżej wykres przedstawia wielkość wydatków Gminy Miejskiej Bolesławiec w zakresie tego zadania, które wyniosły:

- a) 2017 r. – 416.407 zł,
- b) 2018 r. - 462.688 zł,
- c) 2019 r. - 599.396 zł,
- d) 2020 r. - 820.396 zł.

Wykres 6: Wydatki Gminy Miejskiej Bolesławiec za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2017 - 2020:

Opracowanie własne

Ponadto warto zaznaczyć, iż wychowankowie systemu pieczy zastępczej mają prawo do pomocy w tzw. *procesie usamodzielniania się*, którą zabezpiecza w ramach swoich zadań Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, a składa się na nią:

- a) pomoc na kontynuowanie nauki - świadczenie w wys. 526 zł m-nie do 25 r. życia;
- b) pomoc na usamodzielnienie (finansowa) od 1.735 zł do 6.939 zł;
- c) pomoc na zagospodarowanie 1.577 zł, a dla osoby z niepełnosprawnością – 3.154 zł.

Liczba osób, które skorzystały z pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie oraz kwoty wydatków na ten cel poniesionych przez PCPR w Bolesławcu w latach 2018-2020 przedstawia się następująco:

- a) **2018 r.** na kontynuowanie nauki **35 osób**, kwota: **161.126 zł**
z pomocy na usamodzielnienie **10 osób**, kwota: **54.370 zł**
z pomocy na zagospodarowanie **10 osób**, kwota: **22.388 zł**
- b) **2019 r.** na kontynuowanie nauki **32 osoby**, kwota: **143.157 zł**
z pomocy na usamodzielnienie **11 osób**, kwota: **61.209 zł**

z pomocy na zagospodarowanie **8 osób**, kwota: **12.616 zł**

c) **2020 r.** na kontynuowanie nauki **52 osoby**, kwota: **157.125 zł**

z pomocy na usamodzielnienie **6 osób**, kwota: **27.758 zł**

z pomocy na zagospodarowanie **6 osób**, kwota: **11.039 zł**

W 2017 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu rozpoczęło realizację projektu pn. **„Centrum Wsparcia Rodziny w Powiecie Bolesławieckim”** współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Jego głównym celem jest objęcie wsparciem i poradnictwem specjalistycznym osoby i rodziny z Powiatu Bolesławieckiego zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W ramach tego projektu utworzono **2 mieszkania treningowe** na terenie Bolesławca dla wychowanków opuszczających system pieczy zastępczej. Celem pobytu (okresowego do 3 lub 6 m-cy) w takim mieszkaniu jest przygotowanie osób do prowadzenia samodzielnego życia i gospodarowania z uwzględnieniem przygotowania ich do pełnienia określonych ról społecznych, naukę odpowiedzialności za podejmowane decyzje oraz podjęcie starań o własne mieszkanie docelowe.

Jak wynika z informacji otrzymanej z **Powiatowej Komendy Policji w Bolesławcu** każdy przypadek, gdy dobro dziecka (osoby małoletniej) jest zagrożone z uwagi na podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie lub podejrzenie demoralizacji nieletnich skutkuje sporządzeniem wystąpienia do Sądu Rejonowego w Bolesławcu. Takich wystąpień funkcjonariusze Policji sporządzili:

a) w 2018 r. – **63**,

b) w 2019 r. **58**,

c) w 2020 r. **70**.

III. ADRESACI PROGRAMU

- 1.** Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, słabo przygotowanych do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie oraz do budowania więzi rodzinnej.

2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki z powodu m.in. braku kompetencji, roszczeniowych postaw i niskiej aktywności zawodowej.
3. Przedstawiciele wszystkich instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

IV. ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA

Tworzenie lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi wielokierunkowej i często specjalistycznej pomocy wymaga zaangażowania i współpracy podmiotów działających w naszym mieście na poziomie samorządu miejskiego jak i na poziomie powiatu:

- a) Wydział Społeczny UM Bolesławiec,
- b) miejskie placówki oświatowe (szkoły, przedszkola),
- c) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- d) Sąd Rodzinny Sądu Rejonowego w Bolesławcu,
- e) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- f) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- g) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- h) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- i) Straż Miejska,
- j) Komenda Powiatowa Policji,
- k) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- l) parafie kościelne i inne związki wyznaniowe ,
- m) organizacje pozarządowe i stowarzyszenia.

V. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023 realizowany na terenie miasta Bolesławiec jest kontynuacją zadań realizowanych w latach poprzednich. Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu. Przykładem takiego działania jest realizacja Programu: **Bolesławiecka Karta Dużej Rodziny**, w ramach którego

rodziny z naszego miasta z 3 dzieci i więcej mogą korzystać z różnego rodzaju ulg i obniżenia cen na wiele usług i towarów

Kluczowym założeniem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec jest:

rozwijanie systemu środowiskowej pracy opiekuńczo-wychowawczej i doskonalenie procedur postępowania i współpracy różnych podmiotów i organizacji, w zakresie zwiększania szans życiowych dzieci z zaniedbanych środowisk bez konieczności zrywania więzi z rodziną.

Przy realizacji Programu zakłada się kierowanie niżej wymienionymi zasadami, których stosowanie pozwoli przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych
2. Praca z dzieckiem i rodzicami w jego środowisku rodzinnym
3. Działania nakierowane na powrót dziecka do rodziny naturalnej
4. Praca z młodzieżą zapobiegająca ich przyszłemu wykluczeniu społecznemu.

Główny cel programu:

TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH WSPIERANIU RODZINY W JEJ PRAWIDŁOWYM FUNKCJONOWANIU

Szczegółowe cele programu:

- 1. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO PRZEZ ZABEZPIECZENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB BYTOWYCH DZIECKA I RODZINY.**
- 2. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW W RODZINACH Z DZIEĆMI, PODEJMOWANIE INTERWENCJI W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH ORAZ WSPIERANIE RODZICÓW W PRAWIDŁOWYM WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEJ.**

VI. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU

20

	- przyznawanie stypendiów szkolnych, wyprawek, itp.		pozarządowe i stowarzyszenia Wydział Społeczny UM Bolesławiec	Liczba przyznanych stypendiów, Kwota wydatków.	
2.	Pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dzieci: - konsultacje i porady Specjalistyczne, - wsparcie asystenta rodziny; - pomoc rodziny wspierającej, - pomoc placówek wsparcia dziennego (kluby, świetlice socjalne)	2021-2023	Pedagogzy szkół, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, MOPS MOPS, PCPR, Świetlice, Klub dla Dzieci i Młodzieży na osiedlu Kościuszki II	Liczba udzielonych porad, konsultacji; Liczba rodzin, dzieci korzystających z konsultacji Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny; Liczba rodzin, dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem. Liczba dzieci korzystających z pomocy placówek	Środki własne realizatorów zadania
3.	Tworzenie projektów umożliwiających preferencyjne zabezpieczanie	2021 - 2023			

potrzeb dzieci z rodzin wielodzietnych, niepełnych, w tym: - Realizacja Ogólnokrajowej Karty Dużej Rodziny, - Realizacja lokalnej Bolesławieckiej Karty Dużej Rodziny, - Tworzenie i realizacja innych projektów socjalnych.		MOPS,	Liczba wydanych Kart,	Środki budżetu państwa oraz środki własne realizatorów zadania
		MOPS,	Liczba wydanych Kart,	
		Urząd Miasta, MOPS, PCPR, organizacje pozarządowe;	Liczba projektów lub preferencji, liczba korzystających rodzin lub dzieci;	

Cel szczegółowy 2: ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW W RODZINACH Z DZIEĆMI, PODEJMOWANIE INTERWENCJI W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH ORAZ WSPIERANIE RODZICÓW W PRAWIDŁOWYM WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Finansowanie
1.	Rozpoznawanie rodzin przeżywających problemy lub kryzys	2021 - 2023	MOPS, Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna, PCPR, Policja, pedagodzy placówek oświatowych;	Liczba skonsultowanych lub zdiagnozowanych rodzin z problemami; Liczba podjętych interwencji w rodzinach	Środki własne realizatora zadania
2.	Organizowanie grup samopomocowych	2021 - 2023	MOPS, PCPR, Organizacje pozarządowe;	Liczba, rodzaj powstałych grup i liczba uczestników	Środki własne realizatora zadania

3.	Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów poprzez: - organizowanie zajęć informacyjno – warsztatowych zwiększających wiedzę rodziców nt. rozwoju dzieci i młodzieży	2021 - 2023	Placówki oświatowe; PCPR; organizacje pozarządowe,	Liczba zajęć, prelekcji, wykładów, i innych form przekazu; Liczba uczestników;	Środki własne realizatora zadania
4.	Zwiększanie kompetencji zawodowych prac. socjalnych i asystentów rodzin	2021 - 2023	MOPS	Liczba szkoleń, warsztatów; Liczba szkolonych pracowników;	Środki własne realizatora zadania

Cel szczegółowy 3: ZAPOBIEGANIE NIEDOSTOSOWANIU SPOŁECZNEMU DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ ZACHĘCANIE DO AKTYWNOŚCI SPORTOWEJ, W TYM RÓWNIEŻ DO RODZINNEJ REKREACJI FIZYCZNEJ

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Finansowanie
1.	Rozwój indywidualnej opieki psychologicznej i pedagogicznej w szkołach dla dzieci z problemami edukacyjnymi, adaptacyjnymi, będących w sytuacji kryzysowej,	2021 - 2023	Placówki oświatowe, Poradnia Psycholog. – Pedagogiczna, organizacje pozarządowe.	Liczba dzieci objętych indywidualnym wsparciem psychologiczno-pedagogicznym z tyt. wymienionych problemów.	Środki własne realizatora zadania

2.	Organizowanie w szkołach warsztatów z dziećmi i młodzieżą, nauczycielami i rodzicami w celu eliminowania agresji wśród uczniów i używania przez nich substancji psychoaktywnych	2021 - 2023	Placówki oświatowe, Policja, Straż Miejska, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	Liczba zorganizowanych szkoleń, prelekcji, Liczba uczestników;	Środki własne realizatora zadania
3.	Popieranie aktywności fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych przez organizowanie : - imprez sportowych - zajęć pozalekcyjnych w zakresie sportu i rekreacji - tworzenie warunków sprzyjających uprawianiu rekreacji i sportu (dostęp do boisk szkolnych i innych kompleksów rekreacyjno-sportowych)	2021 - 2023	Placówki oświatowe, Wydział Społeczny UM, MOSiR Inne podmioty.	Liczba zorganizowanych imprez i zajęć , liczba uczestników, Liczba odnowionych boisk lub nowych kompleksów, liczba uczestników korzystających Długość ścieżek rowerowych;	Środki własne realizatora zadania (budżet miasta, budżet państwa)

VII. MONITORING I EWALUACJA

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji służy sprawdzeniu i ocenie czy zostały zrealizowane planowane działania, czy sposób ich realizacji pozwolił osiągnąć zakładane cele Programu oraz w jakim stopniu. Monitorowanie będzie odbywać się poprzez:

- a) coroczne sprawozdania z realizacji zadań Programu,
- b) ocenę nowych wyzwań i zagrożeń.

Raport w sprawie realizacji Programu będzie sporządzany i przedstawiany Prezydentowi Miasta przez koordynatora, tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu. Prezydent co roku w terminie do 31 marca każdego roku – składa Radzie Miasta roczne sprawozdanie z realizacji zadań Programu.

Zbieranie informacji na potrzeby monitoringu i ewaluacji wg wskaźników zaplanowanych w Programie pozwoli ocenić czy i w jakim obszarze Program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmian przyjętych celów. Umożliwi także przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań.

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny. Poprzedni program obejmował okres od 2018 do 2020 r. Koniecznym jest więc opracowanie i przyjęcie programu na kolejne 3 lata.

Program Wspierania Rodziny w Bolesławcu na lata 2021 – 2023 przewiduje m.in. rozwój działań, których ostatecznym celem jest wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka, przeżywających z różnych powodów kryzysy w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci. Profesjonalna praca z rodziną naturalną zwiększa szanse dziecka do stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego.

Zakłada się, iż systematyczna realizacja programu w kolejnych 3-letnich cyklach umożliwi w perspektywie ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady Miasta

Józef Pokładek